

**Damian Dobosz**

**ORCID: 0000-0001-7109-7346**

Uniwersytet Jagielloński

DOI: 10.19195/1733-5779.28.14

## **Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2018 roku, sygn. III CZP 45/18**

**JEL Classification:** K00

**Słowa kluczowe:** glosa, Sąd Najwyższy, własność, małżeństwo, majątek, majątek wspólny, majątek osobisty

**Keywords:** Glosa, Supreme Court, property, marriage, assets, joint material property, separate material property

**Abstrakt:** Glosowana uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2018 r. sygn. III CZP 45/18 rozstrzyga zagadnienie prawne przedstawione przez sąd okręgowy, które brzmiało następująco: Czy rzecz nabyta w trakcie trwania małżeństwa, w którym obowiązuje reżim ustawowej wspólności majątkowej, w części ze środków pochodzących z majątku odrębnego jednego z małżonków, a w części z ich majątku wspólnego wchodzi w całości do majątku wspólnego, czy też wchodzi do tego z majątków, z którego pochodzi większa część środków na nabycie rzeczy, czy też wchodzi do majątku odrębnego jednego z małżonków i jednocześnie do ich majątku wspólnego w udziałach odpowiadających stosunkowi środków przeznaczonych z tych majątków na nabycie rzeczy? W glosie przedstawiony został stan faktyczny ustalony przez sąd okręgowy i przedstawione doktrynalne ujęcia majątku osobiste i wspólnego małżonków. Następnie zaprezentowano najważniejsze tezy z uchwały Sądu Najwyższego oraz konsekwencje prawne rozstrzygnięcia.

### **Gloss of the resolution of the Supreme Court from the 19 of October 2018**

**Abstract:** The glossed resolution of the Supreme Court from 19 October 2018, signature III CZP 45/18 settles the issue presented by the District Court which referred to the problem of whether an item acquired during a joint property marriage partly from funds from the separate property of one of the spouses and partly from the joint property is wholly included in joint property, or is included in the property which includes more funds for gaining the item, or is included in separate

property of one of the spouses and at the same time in joint marital property in shares equivalent to the proportion of funds allocated from these properties for acquiring the item? The gloss presents the factual situation stated by the District Court and the outlooks presented by the doctrine referring to the perception of separate and joint marital property. Then, the most vital issues from the Supreme Court resolution and the consequences of this resolution are presented.

## Stan faktyczny

W niniejszym orzeczeniu stan faktyczny<sup>1</sup> wyglądał następująco:

Pozwana 5 listopada 2014 roku zawarła umowę kupna nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej prowadzonej przez sąd rejonowy, oświadczając, że nabywa ją z majątku osobistego do majątku osobistego. Cenę określono na kwotę 510 tys. zł. Zakup nieruchomości został sfinansowany z majątku osobistego pozwanej w kwocie 310 tys. zł, a w pozostałej części z majątku wspólnego stron, w tym z mieszkaniowego kredytu hipotecznego zaciągniętego przez oboje małżonków na kwotę 110 tys. zł. W ocenie sądu w związku z powyższym zachodzi niezgodność pomiędzy rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości a stanem prawnym ujawnionym w treści księgi wieczystej, którą należało usunąć (art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, dalej: u.k.w.h.)<sup>2</sup>. Prawo własności ujawnione zostało bowiem wyłącznie na rzecz pozwanej, podczas gdy przysługiwało ono także powodowi, gdyż nieruchomość została nabyta w czasie trwania małżeństwa również w części z majątku wspólnego stron (co do kwoty 200 tys. zł). Proporcja zaangażowanych środków finansowych pozwoliła ustalić, że nieruchomość w czasie trwania małżeństwa w 60% stanowiła majątek osobisty pozwanej, natomiast w 40% majątek wspólny małżeński. Orzeczenie rozvodu skutkowało przekształceniem majątku wspólnego bezudziałowego we współwłasność udziałową dającą każdemu z byłych małżonków 1/2 majątku wspólnego. To z kolei przesądzało o nierównych udziałach stron we współwłasności spornej nieruchomości, mianowicie pozwanej przypadł udział w 80/100 części, natomiast powodowi w 20/100 części. Sąd nie podzielił tym samym stanowiska pozwanej, że w wypadku nabycia prawa własności ze środków pochodzących z majątku osobistego oraz częściowo z majątku wspólnego o wejściu do majątku osobistego albo wspólnego decydować winna wielkość zaangażowanego majątku i jeżeli znacznie przeważa wartość majątku osobistego, to dany przedmiot nie wchodzi do każdego z majątków w częściach ułamkowych proporcjonalnie do zaangażowanych środków, lecz powinien stanowić składnik majątku osobistego z obowiązkiem rozliczenia wobec współmałżonka z wartości zaangażowanego majątku wspólnego. Jednocześnie

<sup>1</sup> Stan faktyczny przedstawiony przez sąd okręgowy w uzasadnieniu do wniosku o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego. Szerzej zob. [http://www.sn.pl/sprawy/SiteAssets/Lists/Zagadnienia\\_prawne/EditForm/III-CZP-0045\\_18\\_p.pdf](http://www.sn.pl/sprawy/SiteAssets/Lists/Zagadnienia_prawne/EditForm/III-CZP-0045_18_p.pdf) (dostęp: 30.04.2019).

<sup>2</sup> Ustawa z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1916, 2354 ze zm.).

sąd zwrócił uwagę, że w doktrynie i orzecznictwie zachodzą istotne wątpliwości w ocenie stanów, w których dochodzi do nabycia przedmiotu majątkowego za środki pochodzące z majątku wspólnego oraz osobistego, co doprowadziło do tego, że istnieją trzy odmienne rozwiązania tego problemu.

## 1. Majątek wspólny małżonków i majątek osobisty małżonka

W ramach ustawowej wspólności majątkowej funkcjonują obok siebie dwa różne byty — majątek osobisty małżonka i majątek wspólny małżonków. Majątek osobisty nie wchodzi do majątku wspólnego małżonków, a zalicza się do niego zgodnie z art. 33 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej również: k.r.o.)<sup>3</sup>:

- przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej;
- przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił<sup>4</sup>;
- prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom;
- przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków;
- prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie;
- przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną;
- wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków;
- przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;
- prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy;
- przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Zgodnie z art. 34<sup>1</sup> k.r.o. każdy z małżonków jest uprawniony do współposiadania rzeczy wchodzących w skład majątku wspólnego oraz do korzystania z nich w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez drugiego małżonka. Do majątku wspólnego wchodzi natomiast zgodnie z art. 31 § 1 przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania małżeństwa przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Paragraf 2 wymienia przykładowo, że do majątku wspólnego należą:

<sup>3</sup> Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku — Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 682; z 2018 r. poz. 950; z 2019 r. poz. 303).

<sup>4</sup> Art. 34 wprowadza w tej materii wyjątek, to jest „przedmioty zwykłego urządzenia domowego służące do użytku obojga małżonków są objęte wspólnością ustawową także w wypadku, gdy zostały nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił”.

— pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków;

— dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków;

— środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków;

— kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 963 z późn. zm.).

Zgodnie z wolą ustawodawcy zasadniczo zwiększenie uposażenia majątkowego w czasie trwania małżeństwa należy zaliczyć do majątku wspólnego małżonków. Natomiast do majątku osobistego wchodzi tylko przedmioty wymienione w art. 33 k.r.o. Ustawa jednak nie rozstrzyga jednoznacznie problematyki, jakie skutki niesie dokonanie uposażenia zarówno z majątku wspólnego małżonków, jak i majątku osobistego jednego lub dwóch małżonków.

## 2. Omówienie wybranych koncepcji dotyczących uposażenia dokonywanego z majątku wspólnego małżonków i majątku osobistego małżonka

W literaturze i orzecznictwie Sądu Najwyższego dotychczas znalazły zastosowanie trzy główne koncepcje<sup>5</sup>.

Zgodnie z pierwszą uposażenie dokonane przez jednego z małżonków w czasie trwania małżeństwa w części ze środków z majątku osobistego, a w części z majątku wspólnego zawsze stanowi majątek wspólny. Nie ma znaczenia wartość zaangażowanych środków z tych majątków<sup>6</sup>. Wedle drugiej koncepcji nabyty przedmiot należy w odpowiedniej ułamkowej części do majątku osobistego oraz do majątku wspólnego, proporcjonalnie do wartości użytych dla jego nabycia środków pochodzących z obu majątków<sup>7</sup>. Trzecia koncepcja traktuje o tym, że o zaliczeniu nabywanego przedmiotu do majątku wspólnego albo osobistego powinno decydować porównanie wielkości środków użytych z każdego z tych majątków. W konsekwencji nabyty przedmiot przynależy do tego z majątków, z którego pochodzi większa część środków. Jeżeli środki z drugiego majątku są nieznaczne,

<sup>5</sup> Koncepcje przedstawione przez sąd okręgowy w uzasadnieniu do wniosku o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego.

<sup>6</sup> Pogląd między innymi Mirosława Nazara, zob. *idem*, [w:] *System Prawa Prywatnego*, t. 11. *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, red. T. Smoczyński, Legalis 2014. Odmiennie między innymi K. Pietrzykowski, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, Warszawa 2018, s. 362.

<sup>7</sup> Pogląd reprezentowany między innymi przez Marka Sychowicza, zob. *idem*, *Komentarz do art. 33 k.r.o.*, [w:] K. Piasecki, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, Warszawa 2011.

stanowią nakład rozliczany zgodnie z art. 45<sup>8</sup> k.r.o. Dopiero gdy to kryterium nie może znaleźć zastosowania ze względu na małą różnicę między zaangażowanymi środkami, to — wobec braku odmiennej woli małżonków — nabyty przedmiot wchodzi do każdego z majątków w częściach ułamkowych, proporcjonalnie do wysokości zaangażowanych środków<sup>9</sup>.

Treść obowiązujących przepisów (tj. art. 31 § 1 i art. 33 pkt 10 k.r.o.) nie pozwala na wykluczenie *a priori* którejś z wyżej wskazanych koncepcji, ponadto każda z nich znajduje również poparcie w prezentowanych stanowiskach w doktrynie, a także znalazła swych zwolenników w judykaturze. Należy zatem zauważyć, że od wejścia w życie nowelizacji kodeksu rodzinnego i opiekuńczego 20 stycznia 2005 roku narastała niepewność dotycząca potencjalnego określenia przez właściwy sąd, do jakiego majątku zaliczone zostaną przedmioty nabyte ze składników majątku wspólnego i osobistego w trakcie trwania stosunku małżeństwa. Cały system prawa prywatnego opiera się na własności, odmienne rozstrzygnięcia w tej materii przez poszczególne składy orzekające pogłębiały przez lata niepewność obrotu prawnego.

### 3. Omówienie uzasadnienia do uchwały Sądu Najwyższego

Sąd Najwyższy w sentencji do uchwały przyjął, iż rzecz nabyta w trakcie trwania małżeństwa, w którym obowiązuje ustawowa wspólność majątkowa, w części ze środków pochodzących z majątku osobistego jednego z małżonków, a w części z ich majątku wspólnego wchodzi do majątku osobistego małżonka i do majątku wspólnego małżonków w udziałach odpowiadających stosunkowi środków przeznaczonych z tych majątków na jej nabycie, chyba że świadczenie z majątku osobistego lub majątku wspólnego przekazane na nabycie rzeczy miało charakter nakładu, odpowiednio, na majątek wspólny lub osobisty. Sąd Najwyższy przyjął zatem za właściwą koncepcję drugą i zasadniczo odstąpił od przyjętej dotychczas linii orzeczniczej, w której przedmioty nabyte przez małżonków trafiały albo do majątku wspólnego, albo do majątku osobistego, przyjmując za wyznacz-

<sup>8</sup> Zgodnie z § 1 „Każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustanowienia wspólności. § 2. Zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny”.

<sup>9</sup> Pogląd zaprezentowany przez A. Wolter, *Majątek wspólny i majątki osobiste małżonków pod rządą wspólności ustawowej*, „Nowe Prawo” 1965, nr 2, s. 113.

nik wielkość środków przeznaczonych z danego majątku na nabycie przedmiotu majątkowego<sup>10</sup>.

Sąd Najwyższy oparł swoją argumentację w szczególności na językowym znaczeniu przepisów. Wspólność ustawowa między małżonkami nie pozbawia ich zdolności do dokonywania rozporządzeń poszczególnymi przedmiotami należącymi do ich majątku wspólnego na korzyść ich majątków osobistych, jak też przedmiotami należącymi do ich majątków osobistych na korzyść ich majątku wspólnego. Dokonanie tego rodzaju rozporządzeń wymaga jednak złożenia stosownych oświadczeń woli przez uprawnionych, służących stwierdzeniu, że miały miejsce dwie czynności, z których jedna prowadziła do nabycia przedmiotu majątkowego do określonej masy majątkowej, z zachowaniem zasad oznaczonych w art. 31 § 1 i art. 33 k.r.o., a druga do przesunięcia tego przedmiotu do innej masy majątkowej, z obowiązkiem dokonania rozliczeń nakładów, jak stanowi art. 45 k.r.o., lub z wyłączeniem tego obowiązku.

Ponadto powiększaniu majątku wspólnego kosztem majątków osobistych małżonków przeciwdziałała zasada surogacji, którą ustawodawca w art. 33 pkt 10 k.r.o. objął wszystkie przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Celem surogacji dotyczącej majątku osobistego jest zachowanie wartości tego majątku mimo zmiany jego poszczególnych składników. Sąd Najwyższy dostrzega zatem zagrożenie, że gdyby przyjąć odstępstwa od zasady surogacji, niewysłowione w akcie normatywnym, mogłoby to stanowić zagrożenie zachowania majątku osobistego, a celem ustawodawcy była właśnie ochrona tego majątku przez wyrażenie w ustawie zasady surogacji.

Sąd Najwyższy natomiast, przechodząc *in concreto* do przedłożonego zagadnienia prawnego, to jest sytuacji, w której dochodzi do nabycia przedmiotu majątkowego na podstawie czynności prawnej dokonanej przez małżonków wspólnie lub tylko przez jednego z nich, jednocześnie za środki pochodzące z majątku wspólnego oraz osobistego któregoś z małżonków dostrzega podobnie jak sąd okręgowy rozbieżności w nauce i orzecznictwie. Wskazuje na narastające od lat odmienne orzecznictwo sądów, w tym Sądu Najwyższego.

Najważniejszym argumentem podnoszonym przez Sąd Najwyższy za słuszością swojej tezy przyjętej w uchwale jest ochrona prawna interesów wierzycieli. Przepisy o surogacji w stosunkach majątkowych nie uzasadniają bowiem tezy o możliwości „wtopienia się” majątku osobistego małżonka w majątek wspólny, bez wyodrębnienia czynności prawnej małżonków prowadzącej do takiego przesunięcia, która podlegałaby ewentualnemu zakwestionowaniu przez wierzyciela, gdyby dokonana została z jego pokrzywdzeniem. Sąd Najwyższy odrzuca

<sup>10</sup> Szerzej zob. wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2016 roku, IV CSK 385/15 i przywoływane tam orzecznictwo.



argumenty ustrojodawcze wyrażane w Konstytucji<sup>11</sup> w art. 18 i 47, traktujące o ochronie rodziny. Jest to właściwe stwierdzenie, nigdzie w ustawie zasadniczej nie zostało w żaden sposób wyrażone stwierdzenie, zgodnie z którym celem zadośćuczynieniu konstytucyjnej zasadzie ochrony rodziny będzie konieczność opowiedzenia się za jakimkolwiek majątkowym systemem małżeńskim lub tym bardziej za jakimkolwiek poglądem traktującym o zaliczeniu poszczególnych przedmiotów do odpowiedniej masy majątkowej. Artykuły 18 i 47 Konstytucji nie są także ważniejsze od art. 21 ust. 1 i art. 61 Konstytucji, w których wyrażona została *expressis verbis* ochrona własności i praw majątkowych. Ochrona własności wymaga przejrzystego systemu, w którym w potencjalnych stosunkach prawnych bezproblemowo będzie można określić przynależność danego prawa do właściwego majątku.

Regulacja ustalona w art. 31 § 1 i art. 33 k.r.o. służy określeniu statusu prawnego konkretnej rzeczy, wierzytelności lub prawa majątkowego jako składnika mas majątkowych należących osobiście do każdego z małżonków oraz do małżonków wspólnie i nie jest podstawą do odjęcia osobom, pomiędzy którymi powstała małżeńska wspólność ustawowa, praw majątkowych przysługujących im przed tym zdarzeniem, tak samo jak praw, które w świetle art. 33 k.r.o. zasilają ich majątki osobiste, chyba że wyraziły wolę poszerzenia majątku wspólnego kosztem ich majątku osobistego.

Sąd Najwyższy odrzuca zatem doszukiwanie się podstawy do uzależnienia postaci surogacji (przedmiotowej lub wartościowej) od proporcji wydatków z majątku osobistego na majątek wspólny. W szczególności stwierdza, że żaden z przedstawionych w doktrynie sposobów ujęcia problemu nie prowadzi w istocie do całkowitego wykluczenia powstania własności „hybrydowej”.

#### 4. Konsekwencje uchwały Sądu Najwyższego

Przyjęta przez Sąd Najwyższy koncepcja trzecia, w zasadzie uprzednio najbardziej niszowa w orzecznictwie i doktrynie, tworzy „hybrydę” własności składającą się z dwóch rodzajów majątków oraz prowadzi do pogłębienia się występujących w tym kontekście zagadnień problemowych, których i tak nie brakuje w kontekście zarządu rzeczą wspólną<sup>12</sup>.

<sup>11</sup> Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 roku, przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 roku, podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 roku (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

<sup>12</sup> Szerzej zob. J. Pisuliński, *O potrzebie reformy przepisów regulujących stosunki majątkowe między małżonkami*, „Transformacje Prawa Prywatnego” 2012, nr 2.

Pojawiające się problemy to przede wszystkim rozstrzygnięcie nachodzących na siebie przepisów k.r.o. i kodeksu cywilnego (dalej również: k.c.)<sup>13</sup>. Zasadne będzie twierdzenie, że w omawianym wypadku mamy do czynienia z współwłasnością w częściach ułamkowych. Jest to sytuacja specyficzna, albowiem przynajmniej jeden z małżonków będzie udziałowcem każdej z współwłasności (rozumianej dalej jako współwłasność majątku osobistego z ustawową wspólnością małżonków) w jednej własności. Poddajmy zatem analizie niniejsze zjawisko. Zgodnie z art. 210 k.c. w takim wypadku każdy z współwłaścicieli ma prawo żądać zniesienia współwłasności. Wydaje się, że nic nie stoi na przeszkodzie w zniesieniu tak rozumianej współwłasności zgodnie z art. 210 k.c., ponieważ taka możliwość nie jest wprost wykluczona przez k.r.o. Ponadto art. 210 k.c. nie przewiduje od takiej możliwości obostrzeń. Podsumowując, należy wskazać, że możliwie jest zniesienie współwłasności, na którą składa się majątek osobisty jednego z małżonków i majątek pochodzący z ustawowej wspólności małżeńskiej.

Możliwe byłoby również zniesienie współwłasności przez podział rzeczy wspólnej zgodnie z art. 211 k.c., ale w ten sposób, że udałoby się wydzielić majątek osobisty jednego z małżonków i majątek wspólny obu małżonków. Prowadziłoby to jednak do dziwaczного rozwiązania, w którym na przykład przy współwłasności nieruchomości, na którą składają się udziały z majątku osobistego jednego z małżonków i majątek wspólny małżonków, jeden z małżonków nie mógłby korzystać z pomieszczeń wydzielonych w ramach podziału rzeczy wspólnej z majątku osobistego małżonka. Wydaje się jednak, że przy przyjęciu przez Sąd Najwyższy w niniejszym orzeczeniu współwłasności ułamkowej nie jest to wykluczone.

Wątpliwości powstają także w stosunku do innych przepisów o zarządzie rzeczą wspólną, to jest art. 197–203 k.c., do których w charakterze *lex specialis* zastosowanie znajdują art. 35–38 k.r.o. Niemniej jednak przepisy k.r.o. będą mieć zastosowanie tylko do majątku wspólnego małżonków, a nie będą mieć do majątku osobistego. Można to zobrazować niniejszym przykładem: majątek wspólny małżonków obejmuje udział w nieruchomości w wysokości 75%, pozostałe 25% nieruchomości należy do majątku osobistego męża. Zatem mąż jest uprawniony do dysponowania swoim majątkiem osobistym zgodnie z przepisami o współwłasności w kodeksie cywilnym. Natomiast w stosunku do udziału wynoszącego 75% objętego majątkiem wspólnym zastosowanie znajdą art. 35–38 k.r.o. jako przepisy *lex specialis* w stosunku do przepisów kodeksu cywilnego.

Z całą pewnością pojawiające się wątpliwości interpretacyjne na gruncie obowiązującego w Polsce modelu ustawowej majątkowej wspólności małżeńskiej wynikają z samej jej konstrukcji. Nie sposób bowiem odmówić racji przedstawionej przez Sąd Najwyższy argumentacji. Wydaje się, że konieczne jest odrzucenie poglądu pierwszego i całkowite wyeliminowanie go z praktyki sądowej. Za

<sup>13</sup> Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku — Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1025, 1104, 1629, 2073, 2244; z 2019 r. poz. 80 ze zm.).



każdym jednak z pozostałych poglądów będzie przemawiać inny aspekt. Pogląd drugi wydaje się odpowiadać najbardziej literalnemu brzmieniu ustaw, ochronie wierzyciela i zasadzie surogacji. Pogląd trzeci eliminuje natomiast problematykę — przynajmniej w pewnej mierze — relacji nachodzących na siebie przepisów k.r.o. i k.c. oraz „hybrydy” współwłasności, a także problemy praktyczne. Funkcjonalnie zdecydowanie więcej przemawia zatem za poglądem trzecim. W celu jego powszechnego zastosowania należałoby jednak ograniczyć zasadę surogacji. *De lege ferenda* można twierdzić, że najlepszym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie jako ustawowego modelu rozdzielności majątkowej z wyrównaniem dorobków<sup>14</sup> lub ewentualnie pogłębienie aktualnej regulacji o rozwiązywanie pojawiających się problemów w kontekście rzeczy objętych majątkową wspólnością małżonków i należących do majątku osobistego.

## Bibliografia

- Piasecki K., *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, Warszawa 2011.  
 Pietrzykowski K., *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, Warszawa 2018.  
 Pisuliński J., *O potrzebie reformy przepisów regulujących stosunki majątkowe między małżonkami*, „Transformacje Prawa Prywatnego” 2012, nr 2.  
*System Prawa Prywatnego*, t. 11. *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, red. T. Smoczyński, Legalis 2014.  
 Wolter A., *Majątek wspólny i majątki osobiste małżonków pod rządem wspólności ustawowej*, „Nowe Prawo” 1965, nr 2.

## Orzeczenia

- Wyrok SN z dnia 6.4.2016 roku, IV CSK 385/15.  
 Uchwała SN z dnia 19 października 2018 roku, sygn. III CZP 45/18  
[http://www.sn.pl/sprawy/SiteAssets/Lists/Zagadnienia\\_prawne/EditForm/III-CZP-0045\\_18\\_p.pdf](http://www.sn.pl/sprawy/SiteAssets/Lists/Zagadnienia_prawne/EditForm/III-CZP-0045_18_p.pdf).

## Akty prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 roku, przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 roku, podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 roku (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.).  
 Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku — Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 682; z 2018 r. poz. 950; z 2019 r. poz. 303.).  
 Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku — Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1025, 1104, 1629, 2073, 2244; z 2019 r. poz. 80 ze zm.).  
 Ustawa z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1916, 2354 ze zm.).

<sup>14</sup> Za tym rozwiązaniem opowiada się J. Pisuliński, wskazując również konieczne zmiany, które należałoby wprowadzić celem wyeliminowania potencjalnych problemów (*idem, op. cit.*).

## **Gloss of the resolution of the Supreme Court from the 19 of October 2018**

### **Summary**

Certainly the problems appearing on the basis of the statutory model of property marital cohabitation in Poland result from its construction. It is impossible to refuse the argument presented by the Supreme Court. It seems that it is necessary to reject the first view and completely eliminate it from judicial practice. Behind each of the other views, however, there will be another aspect. The second view seems to be the closest to the literal wording of the laws, the protection of the creditor and the principle of surrogacy. However, the third view eliminates the problems — at least to a certain extent — of relations with the provisions of the Family and Guardianship Code and the Civil Code and “hybrids” of co-ownership and practical problems. Functionally, the third view is much more convenient — at least it would be necessary, however, to limit the principle of surrogacy in order to make it universally applicable. *De lege ferenda* it may be argued that the best solution would be to introduce a statutory model of property separation with equalization of achievements.